

Oslo, 14.12.2020

Til: verdiskaping@oed.dep.no

Kopi:

Fra Norsk Bergindustri - innspill til stortingsmelding

Vi viser til varslet stortingsmelding om langsiktig verdiskaping fra norske energiressurser, og ønske om skriftlige innspill. For ordens skyld viser vi til telefonsamtale med OED den 10 desember, hvor vi fikk innvilget utsatt frist til 15 desember kl 09.

Norsk Bergindustri er en bransjeforening for bedrifter som leter etter, utvinner, forvalter eller foredler mineralske ressurser i Norge, eller bedrifter som på annet vis har særlig tilknytning til bergindustrien.

All fornybar teknologi som skal bidra til å redusere CO₂-utslippene krever bruk av ikke-fornybare ressurser og tilstrekkelig energi både til utvinning og bruk. Innføring av fornybar teknologi har store implikasjoner for utnyttelsen av våre naturlige ressurser, ikke bare for å produsere grønn teknologi, som elektriske biler, men også for å lade de helt nødvendige batteriene. Solceller, vindmøller og ikke minst batterier består utelukkende av materialer som foredles fra geologiske ressurser. Noen av dem utvinnes her hjemme. Dette gjelder for eksempel kvarts, som benyttes i solceller, og kalkstein, som inngår som en viktig bestanddel i sement.

Norge er dessverre langt fra selvforsynt med metaller og mineraler. Det er heller ikke EU, som forbruker 20 prosent av verdens mineraler, men produserer kun tre prosent av dem.

Økt utbygging av fornybar energi gir nye utfordringer. En [EU-rapport fra 2019](#) uttrykker bekymring for råvaretilgang til batteriproduksjon, en bekymring bla bilprodusenten Tesla deler. Norsk Bergindustri mener det er kritisk at også Norge bidrar med å fylle etterspørselen.

Direktoratet for mineralforvaltning publiserte tidligere i høst mineralstatistikken for 2019, [Harde fakta](#). Her fremkommer det en svært bekymringsfull nedgang i leteaktiviteten fra 2018 til 2019. Det å få på plass incentiver for økt aktivitet og mekanismer som bidrar til at mineralfunn utvikles til industrielle prosjekter, er avgjørende etter Norsk Bergindustri sin mening.

Markedet for å kapitalisere opp aktuelle mineralprosjekt i Norge er krevende. Det tar lang tid (fra leting, undersøkelse, prøveuttak, utvinning, driftskonsesjon), det er forbundet med politisk risiko, det krever mange tillatelser og omkampsmulighetene er mange. Det tar fort 10-15 år fra de første prøveuttak foretas før et selskap er i drift. De fleste private investorer har ikke denne utholdenhet. Samtidig opplever mange aktører i vår bransje at det offentlige virkemiddelapparatet ikke kan bidra gjennom sine finansieringsløsninger.

Av denne grunn har Norsk Bergindustri lansert risikoavlastende tiltak gjennom et investeringsfond innrettet mot mineralnæringen. Meningen er at et slikt fond på kommersiell basis kan bidra med å finansiere opp norsk

Norsk Bergindustri/Norwegian Mineral Industry,
Næringslivets Hus, P.O. Box 7072 Majorstua, N-0306 OSLO
tlf. (00 47) 23 08 80 00 www.norskbergindustri.no epost@norskbergindustri.no

mineralnæring raskere. Forslaget vil kunne bidra til å gi Norge mange nye arbeidsplasser og skatteinntekter, ikke minst i distriktene. Fondet kan opprettes etter modell med hva vårt naboland Finland har gjort. Finnish Minerals Group jobber som en aktiv eier av gruve- og batteribransjeselskapene i Finland ved å delta i utviklingsprosjekter og industrialiseringen av disse.

Norsk Bergindustri har også lansert en skatterefusjonsordning for å stimulere til økt letevirksomhet. Fravær av letevirksomhet fører nødvendigvis til fravær av ny mineralindustri. En tidlig skatterefusjon gjør at den økonomiske byrden og kapitalen som bindes ved å starte leteaktivitet reduseres. Størrelsen på denne byrden representerer en reell oppstartbarriere som øker i takt med størrelsen på tidlige kostnader og tidsperioden mellom at kostnadene påløper og inntektene kommer. Ordningen skal bidra til å stimulere nye selskap til å gripe muligheten, samtidig som de etablerte kommer på banen.

I juni nedsatte departementet en NOU som skal gjennomgå Mineralloven og de leverer sin innstilling i desember 2021. Norsk Bergindustri vil naturlig nok følge dette arbeidet svært tett, og vi har klare forventninger om at utvalgets forslag legger til rette for økt verdiskaping og sysselsetting for næringen.

Norges rikdom er uløselig knyttet til våre naturressurser. Mineraler har gjennom vår historie vært avgjørende for velstand og utvikling. Det grønne skiftet forutsetter en veldig stor vekst i bruk av mange mineraler. Solceller, vindmøller, elbiler, smarttelefoner, batterier og strømledninger - alt dette krever mineraler. Derfor spiller disse råstoffene en helt avgjørende rolle for ethvert moderne samfunn. Hver eneste nordmann forbruker ca. 15 tonn mineralske råstoffer i året. For eksempel trenger man 13 gruver for å lage en vindmølle, eller 16 gruver for å produsere et solcellepanel. Norge har betydelige mineralressurser, som kan bidra til Europas ressurstilgang, herunder titanmineraler, ilmenitt, kalk, grafitt, olivin, jernmalm og høyren kvarts.

Sett i et historisk perspektiv er Norge en viktig produsent av en rekke viktige metaller og industrimineraler og potensialet fremover for nye funn er fortsatt svært stort. Tall for estimert brutto ressursverdi "i bakken" for grupper av norske mineralske råstoffer er estimert til å utgjøre om lag 2 500 milliarder kroner. Selv om tallene avhenger av markedsutvikling ol, antas dette å gi en bearbeidingsverdi på minst 8 000 milliarder kroner (Kilde NGU «Mineraler for det grønne skiftet» januar 2019).

Norge har mange av de ressurstypene som framtiden vil kreve mer av, og vi har store muligheter til å skape nye, innovative verdikjeder. Vi har prosess teknologi og -kunnskap, og petroleumsindustrien har sørget for oppbygging av kompetansemiljøer som helt sikkert kan tjene andre naturressursnæringer enn kun olje og gass.

Vi viser for oversiktens skyld til innspillet fra Norsk Mineral m.fl.

Med vennlig hilsen,

Anita Helene Hall, Generalsekretær

